

6 Ιανουαρίου 2023

Άγιος Θεοφάνης ο Έγκλειστος, Περί καταθλίψεων και λογισμών και ποια προσευχή είναι η πιο γνήσια

/ Αγίων και Γερόντων παραινέσεις

Άγιος Θεοφάνης ο Έγκλειστος (1815-1894).

(Επιμέλεια Στέλιος Κούκος)

Άγιος Θεοφάνης ο Έγκλειστος
Περί καταθλίψεως και λογισμών

-Επιστολή-

(Τελευταίες ανησυχίες. Εμπιστοσύνη και ελπίδα στον Θεό. Προσευχή και θάρρος.)

Έχεις ακόμη ανησυχίες. Πες μου, από πού θα μπορούσαν να προέρχονται; «Όλα τα εξωτερικά πάνε καλά», όλα τα εσωτερικά τα έχεις επανεξετάσει και τακτοποιήσει-την απόφασή σου την έχεις πάρει. Από πού, λοιπόν, προέρχονται αυτές οι ανησυχίες; Όλες είναι από τον εχθρό. Όλες. Από πουθενά αλλού.

Τι άλλο θα μπορούσε να συμβαίνει; Μήπως σκέφτεσαι να φτιάξεις τη ζωή σου μόνη σου, με τις δικές σου ικανότητες και προσπάθειες; Αν πραγματικά αυτό σκέφτεσαι, σε συμβουλεύω ν' αλλάξεις αμέσως γνώμη, αλλιώς δεν θ' απαλλαγείς από τη σύγχυση και την ταραχή.

Εξέτασε πάλι τον εαυτό σου ή θυμήσου ό,τι σου έχω υποδείξει και ό,τι έχει συμβεί μέσα σου σ' όλη τη διάρκεια της αλληλογραφίας μας. Θυμήσου, επίσης, ποια ήταν η έκβαση των προβληματισμών σου για τη ζωή. Τέλος, δώσε στην αυτοεξέτασή σου τέτοια κατεύθυνση, ώστε να καταλήξει σε μια σταθερή απόφαση αμετάκλητης εναποθέσεως του μέλλοντός σου στα χέρια του Θεού.

Αφού, λοιπόν, πάρεις αυτή την απόφαση, προσευχήσου στον Κύριο ολόθερμα. «Το μέλλον μου», πες Του, «το αφήνω με εμπιστοσύνη στα χέρια Σου. Όπως ξέρεις και όπως θέλεις, Κύριε, κατεύθυνε τη ζωή μου, μ' όλα τα απρόοπτα και μ' όλες τις δυσκολίες της. Από δω κι εμπρός δεν θα μεριμνώ και δεν θ' ανησυχώ πια για τον εαυτό μου. Μία φροντίδα μόνο θα έχω, να κάνω πάντα ό,τι είναι ευάρεστο σ' Εσένα».

Έτσι να Του μιλήσεις, αλλά και έμπρακτα να Του αποδείξεις ότι έχεις ολοκληρωτικά αφηθεί στα χέρια Του, ότι δεν ανησυχείς για τίποτα, ότι αποδέχεσαι ήρεμα και αγόγγυστα οποιαδήποτε κατάσταση, ευχάριστη ή δυσάρεστη, με την πεποίθηση ότι έχει παραχωρηθεί από τη θεία πρόνοια. Μοναδική σου μέριμνα ας είναι η ακριβής τήρηση των εντολών του θεού σε κάθε περίπτωση.

Ύστερ' από μία τέτοια εσωτερική τοποθέτηση, όλες οι ανησυχίες σου θα εξανεμιστούν.

Ανησυχείς για τον εαυτό σου τώρα, καθώς θέλεις όλες οι περιστάσεις να συντείνουν στην εκπλήρωση του δικού σου σκοπού. Και επειδή, φυσικά, όλα δεν γίνονται σύμφωνα με το θέλημά σου, ταραζέσαι και στενοχωριέσαι - «Αυτό δεν έγινε έτσι, εκείνο δεν έγινε αλλιώς».

Αν, όμως, αναθέσεις τα πάντα στον Κύριο με εμπιστοσύνη και δεχθείς πως ό,τι συμβαίνει προέρχεται απ' Αυτόν για το καλό σου, τότε δεν θ' ανησυχείς πια καθόλου. Θα κοιτάς μόνο γύρω σου, για να δεις τι σου στέλνει ο Θεός, και θα ενεργείς σύμφωνα μ' αυτό που στέλνει.

Κάθε κατάσταση μπορεί να υπαχθεί σε κάποια θεία εντολή. Να ενεργείς, λοιπόν, σύμφωνα με τη σχετική εντολή, επιδιώκοντας την ευαρέστηση του Θεού και όχι την ικανοποίηση των δικών σου επιθυμιών. Προσπάθησε να καταλάβεις τι λέω και αποφάσισε να το εφαρμόσεις. Δεν θα το κατορθώσεις, βέβαια, από τη μία στιγμή

στην άλλη. Χρειάζεται αγώνας γι' αυτό, αλλά και προσευχή.

Ζητώ από τον Κύριο να σε λυτρώσει από την κατάθλιψη, που θεωρείς αφόρητη, αλλά μόνο αν αυτό είναι σύμφωνο με το άγιο θέλημά Του και απαραίτητο για τη σωτηρία σου. Θα σε λυτρώσει, δίχως άλλο, στην ώρα που πρέπει. Οπλίσου με πίστη και υπομονή. Βλέπουμε πόσο γρήγορα μεταβάλλονται οι συνθήκες της ζωής μας. Όλα αλλάζουν ακατάπαυστα.

Έτσι θ' αλλάξει και η ψυχική σου κατάσταση. Θα έρθει μία μέρα που, απαλλαγμένη πια από το πλάκωμα, θ' αναπνέεις ελεύθερα και θα φτεροκοπάς όπως η πεταλούδα πάνω από τα λουλούδια. Πρέπει μόνο να σηκώσεις με υπομονή την τωρινή δυσκολία για όσον καιρό παραχωρήσει ο Θεός.

Όταν η νοικοκυρά βάλει μία πίτα στο φούρνο, δεν τη βγάζει ώσπου να βεβαιωθεί πως είναι ψημένη. Ο Νοικοκύρης του σύμπαντος σ' έχει βάλει μέσα σ' ένα φούρνο και σε κρατάει εκεί ώσπου να ψηθείς. Κάνε υπομονή, λοιπόν, και περίμενε. Δεν θα μείνεις στο φούρνο ούτ' ένα λεπτό περισσότερο απ' όσο χρειάζεται. Μόλις είσαι έτοιμη, θα σε βγάλει ο Κύριος έξω. Αν, όμως, μόνη σου πεταχτείς έξω, θα είσαι σαν τη μισοψημένη πίτα.

Πρέπει επίσης να σου πω, ότι, σύμφωνα με την πίστη μας, όποιος υπομένει αγόγγυστα τις δυσκολίες, πιστεύοντας ότι τις παραχωρεί ο Θεός για το καλό του, είναι ισότιμος με τους μάρτυρες. Αυτό να το θυμάσαι πάντα, για να παρηγοριέσαι.

Είναι αδύνατο να ζήσεις χωρίς συναισθήματα και συγκινήσεις, άλλα δεν είναι σωστό να υποκύπτεις σ' αυτά. Πρέπει να τα συγκρατείς με τη λογική και να τους δίνεις τη σωστή κατεύθυνση. Είσαι ευαίσθητη και ευσυγκίνητη. Η καρδιά σου ξεχειλίζει και χύνεται μέσα στο κεφάλι σου. Προσπάθησε ν' αποκτήσεις αυτοκυριαρχία.

Σου έχω γράψει ήδη τι να κάνεις: Να σκέφτεσαι προκαταβολικά που βρίσκεται το πιθανό ερέθισμα για κάθε συναίσθημα. Και, όταν το εντοπίζεις, να είσαι σε επιφυλακή, για ν' αντιλαμβάνεσαι οποιαδήποτε συναισθηματική ταραχή της καρδιάς, ή να κρατάς την καρδιά σου κάτω από τον σταθερό έλεγχο του νου. Χρειάζεται ν' ασκηθείς σ' αυτό. Με την εξάσκηση είναι δυνατό ν' αποκτήσεις πλήρη αυτοκυριαρχία.

Όλα πάντως προέρχονται από τον Θεό. Γι' αυτό ας στρεφόμεσθε σ' Εκείνον με την προσευχή. Και όμως, γράφεις ότι δεν προσεύχεσαι. Τι είναι τούτο πάλι; Μήπως έγινες άθεη; Τι πάει να πει δεν προσεύχεσαι; Μπορεί να μη λες τις τυπικές προσευχές, αλλά ν' απευθύνεσαι στον Θεό με δικά σου λόγια και να Του ζητάς βοήθεια.

Κοίτα, Κύριε, τι συμβαίνει μ' εμένα. Ετούτο κι εκείνο... Δεν μπορώ να τα βγάλω πέρα μόνη μου. Βοήθησέ με, πολυεύσπλαχνε! Να Του μιλάς για κάθε σου ανάγκη, ακόμα και την πιο μικρή, και να Τον παρακαλές για διαρκή ενίσχυση. Αυτή η προσευχή είναι η πιο γνήσια.

Γιατί ακούς εκείνον που σε αποτρέπει από την προσευχή; Δεν καταλαβαίνεις ότι κι αυτό είναι δουλειά του εχθρού; Ναι, αναμφίβολα είναι. Ψιθυρίζει στο αυτί σου: «Μην προσεύχεσαι!» Και μερικές φορές, αφού κυριαρχήσει σ' ολόκληρο το σώμα σου, σε ρίχνει στο κρεβάτι και σε αποκοιμίζει. Δικά του τεχνάσματα είναι όλα τούτα. Μα ενώ ο πονηρός κάνει τη δουλειά του, πασχίζοντας να σε αποσπάσει από το καλό σου έργο, πρέπει κι εσύ να κάνεις τη δική σου δουλειά, επιμένοντας σ' αυτό το έργο ως το τέλος.

Οπλίσου, όπως τόσες φορές σου έχω πει, με θάρρος και μην ακούς τον εχθρό. Καμιά προσοχή μη δίνεις στους ψιθυρισμούς του. Και επιπλέον, θύμωσε! Θυμώνοντας εναντίον του, είναι σαν να τον χτυπάς κατάστηθα. Αμέσως γίνεται καπνός.

Σου εύχομαι μ' όλη μου την καρδιά να βρεις τελικά την ειρήνη.

Ο Θεός βοηθός!

Απόσπασμα από το βιβλίο, Οσίου Θεοφάνους του Εγκλείστου, «Ο δρόμος της ζωής, Γράμματα σε μια ψυχή» των εκδόσεων της Ιεράς Μονής Παρακλήτου.

<https://bit.ly/3ij7WP3>